

Funka Nu.

Adobe Reader och hjälpmedel *– en kompatibilitetstest av Funka Nu*

Innehållsförteckning

Bakgrund.....	3
Testade läsarprogram.....	4
Testade hjälpmedel.....	4
Testdokument och funktioner som testats	5
Resultat	8
Bilaga 1 – Resultatmatris.....	9

Bakgrund

PDF (Portable Document Format) är ett format som används mycket för distribution av elektronisk information och det har på senare tid uppstått en debatt angående hur pass tillgängligt detta format är. Användare med hjälpmedel, i första hand skärmläsare, upplever problem samtidigt som Adobe Systems säger sig ha stöd för tillgänglighet i programvara och PDF från och med version 5 av Adobe Acrobat. Kan båda sidor ha rätt samtidigt? Vad beror eventuella brister i tillgängligheten på?

Beror det på:

- Att hjälpmedlen är olika bra i olika versioner på att ge stöd för PDF?
- Att Adobe Reader i olika versioner skapar problem för olika hjälpmedel?
- Att den som skapar PDF-filen gör fel?
- Att den som använder hjälpmedel använder detta på fel sätt?

Dessa frågor är bakgrunden till det test som Funka Nu har genomfört på uppdrag av Adobe Systems. Syftet med undersökningen har varit att reda ut vilka problem som finns och spåra varför problemen uppkommer.

Vi har arbetat efter vår vanliga Funka-metod. Det betyder att vi letar efter faktorer som kan relateras till:

- Teknisk grundkonstruktion (i det här fallet Adobe Acrobat 7.0 och Acrobat Distiller 7.0)
- Handhavandefel hos producenten (den som skapar PDF-filen gör det på fel sätt)
- Brister i användarens utrustning (hjälpmedlen klarar inte PDF-filer)
- Handhavandefel hos användaren (personer med funktionshinder klarar inte av att ställa in hjälpmedlen så att den kan läsa PDF-filer)

Vi har testat ett antal PDF-filer med hjälpmedel i olika versioner och korstestat med olika versioner av Adobe Reader. Testet har genomförts av användare med olika typer av hjälpmedel och granskats av teknisk expertis. I den här rapporten presenterar vi resultatet.

Testade läsarprogram (Acrobat/Adobe Reader)

De versioner av Adobe Reader som använts i testet är från de första versionerna av läsaren där åtkomst för hjälpmedel stöds fram tills de senaste versionerna av Adobe Reader som finns idag.

Testade hjälpmedel

De hjälpmedel som använts vid testet är de vanligast förekommande på den svenska marknaden: Jaws, Window Eyes, Hal Screen Reader, LunarPlus Enhanced Screen Magnifier, ZoomText Magnifier/ScreenReader. I fallet Jaws har vi gått tillbaka till versioner som släpptes 2002.

I resultatmatrisen (bilaga 1) redovisas vilka versioner av både Adobe Reader och hjälpmedelsprogram som använts i testerna.

Testdokument och funktioner som testats

För testerna i denna undersökning användes fem olika testdokument. Testdokumenten är genererade från olika originalkällor och innehåller olika slags information. Detta för att få en så bred testbas som möjligt. Under varje enskild sektion nedan beskrivs vilken funktionalitet som testats.

Observera att punkterna 4–6 nedan är annorlunda för testdokument 1, 2 och 3 än för testdokument 4 och 5. Detta beror på att testdokument 4 och 5 är blanketter och har annorlunda funktionalitet som måste testas.

Testdokument 1: Inbjudan till seminarium

Testdokument: [PDFTillgänglig_inbjudan.pdf](#)

Dokumentet är skapat från InDesign CS genom den inbyggda exportfunktionen för att generera en PDF-fil. Detta dokument har stöd för alla nedanstående punkter.

1. All textinformation i dokumentet är åtkomlig i hjälpmedlet.
2. Läsordningen i dokumentet presenteras korrekt i hjälpmedlet.
3. Snabbnavigering mellan sidor är möjligt i dokumentet med hjälpmedlet.
4. Snabbnavigering med bokmärken är möjligt i dokumentet med hjälpmedlet.
5. Snabbnavigering för länkar är möjligt i dokumentet med hjälpmedlet.
6. Alternativa texter till bilder är de åtkomliga för hjälpmedlet.

Testdokument 2: Adobe Acrobat 7.0 Professional produktöversikt

Testdokument: [Produktöversikt Acrobat 7 Pro.pdf](#)

Dokumentet är skapat från MS Word 2003 med PDFMaker med grundinställningarna och innehåller stöd för alla nedanstående punkter.

1. All textinformation i dokumentet är åtkomlig i hjälpmedlet.
2. Läsordningen i dokumentet presenteras korrekt i hjälpmedlet.
3. Snabbnavigering mellan sidor är möjligt i dokumentet med hjälpmedlet.
4. Snabbnavigering med bokmärken är möjligt i dokumentet med hjälpmedlet.
5. Snabbnavigering för länkar är möjligt i dokumentet med hjälpmedlet.
6. Alternativa texter till bilder är de åtkomliga för hjälpmedlet.

Testdokument 3: E-nämndens Vägledningen 24-timmarswebben 2.01

Testdokument: [Vägledningen 24-timmarswebben 2.01.pdf](#)

Dokumentet är skapat från MS Word med Adobe Acrobat Distiller 6.0 (Windows) och innehåller därför endast stöd för test av punkterna 1–3.

1. All textinformation i dokumentet är åtkomlig i hjälpmedlet.
2. Läsordningen i dokumentet presenteras korrekt i hjälpmedlet.
3. Snabbnavigering mellan sidor är möjligt i dokumentet med hjälpmedlet.

I de fall Acrobat Distiller används följer till exempel inte alternativa bildtexter, alla slags länkar, bokmärkesstruktur och annan funktionalitet med automatiskt till PDF-filen. Dokumentet är användbart men kunde vara betydligt bättre ur tillgänglighetssynpunkt om Acrobat PDFMaker med grundinställningar använts för att generera detta PDF-dokument. Dokumentet saknar därmed stöd för nedanstående punkter, vilket är anledningen till att de ej är redovisade i resultatmatrisen (bilaga 1).

4. Snabbnavigering med bokmärken är möjligt i dokumentet med hjälpmedlet.
5. Snabbnavigering för länkar är möjligt i dokumentet med hjälpmedlet.
6. Alternativa texter till bilder är de åtkomliga för hjälpmedlet.

Testdokument 4: PRV:s Ansökan om svenskt patent

Testdokument: [Ansokan om svenskt patent.pdf](#)

Dokumentet är skapat från en mall i Word 2003 och kompletterat med formulärfält med beskrivningar i Adobe Acrobat 6 och innehåller stöd för alla nedanstående punkter.

1. All textinformation i dokumentet är åtkomlig i hjälpmedlet.
2. Läsordningen i dokumentet presenteras korrekt i hjälpmedlet.
3. Snabbnavigering mellan sidor är möjligt i dokumentet med hjälpmedlet.
4. Beskrivningar av textfält läses upp vid navigering bland fält.
5. Beskrivningar av kryssval läses upp vid navigering bland fält.
6. Beskrivningar av radioknappar läses upp vid navigering bland fält.

Testdokument 5: Funkas preparerade version av PRV:s Ansökan om svenskt patent utan beskrivningar och taggträd

Testdokument: [ansokan om svenskt paten untagged.pdf](#)

Dokumentet är skapat från en mall i Word 2003 och kompletterat med formulärfält i Adobe Acrobat 6, men fältbeskrivningar och taggträd är medvetet borttagna av Funka och innehåller därmed bara stöd för punkt 1–3. Detta dokument förekommer alltså inte i den här formen i verkligheten och ingen skugga skall falla på PRV. Vi har fått tillåtelse att preparera dokumentet så att det liknar många av de PDF-dokument som finns på Internet idag utan att hänga ut någon specifik organisation.

1. All textinformation i dokumentet är åtkomlig i hjälpmedlet.
2. Läsordningen i dokumentet presenteras korrekt i hjälpmedlet.
3. Snabbnavigering mellan sidor är möjligt i dokumentet med hjälpmedlet.

Dokumentet saknar stöd för nedanstående punkter och är därmed inte är redovisade i resultatmatris.

4. Beskrivningar av textfält läses upp vid navigering bland fält.
5. Beskrivningar av kryssval läses upp vid navigering bland fält.
6. Beskrivningar av radioknappar läses upp vid navigering bland fält.

Resultat

Resultatet vi har kommit fram till genom dessa tester är följande:

- Det finns inga tillgänglighetsproblem som kan härledas till inkompatibilitet mellan de testade versionerna av Adobe Reader och de testade hjälpmedlen. Nyare versioner av Adobe Reader är även kompatibla med äldre versioner av skärmläsare.
- Tillgänglighetsproblem i PDF-filer uppstår om den som skapar PDF-dokument gör detta på fel sätt, så att det inte finns tillgänglig information i dokumentet.

Det viktiga ur tillgänglighetssynpunkt är att den som vill använda PDF-formatet skapar PDF-dokument från välstrukturerade källdokument och med rätt verktyg.

Resultatmatris

 Kompatibelt. Adobe Reader kan tillsammans med hjälpmedlet tolka de testade punkterna i dokumentet.

 Inkompatibelt. Adobe Reader kan inte tillsammans med hjälpmedlet tolka de testade punkterna i dokumentet.

	TESTDOKUMENT1 Inbjudan till seminarium			TESTDOKUMENT 2 Adobe Acrobat 7.0 Professional produktöversikt			TESTDOKUMENT 3 E-nämndens Vägledningen 24-timmarswebben 2.01			TESTDOKUMENT 4 PRV:s Ansökan om svenskt patent			TESTDOKUMENT 5 Funkas preparerade version av PRV:s Ansökan om svenskt patent utan beskrivningar och taggråd		
Adobe Reader	5.05	6.03	7.01	5.05	6.03	7.01	5.05	6.03	7.01	5.05	6.03	7.01	5.05	6.03	7.01
JAWS (Freedom Scientific)															
4.02	123456	123456	123456	123456	123456	123456	123	123	123	123456	123456	123456	123	123	123
4.51	123456	123456	123456	123456	123456	123456	123	123	123	123456	123456	123456	123	123	123
5.00	123456	123456	123456	123456	123456	123456	123	123	123	123456	123456	123456	123	123	123
6.10	123456	123456	123456	123456	123456	123456	123	123	123	123456	123456	123456	123	123	123
Window Eyes (GW Micro, Inc.)															
4.50	123456	123456	123456	12346	12346	12346	123	123	123	123456	123456	123456	123	123	123
5.00	123456	123456	123456	12346	12346	12346	123	123	123	123456	123456	123456	123	123	123
Hal Screen Reader (Dolphin Computer Access)															
6.50	123456	123456	123456	123456	123456	123456	123	123	123	123456	123456	123456	123	123	123
LunarPlus Enhanced Screen Magnifier (Dolphin Computer Access)															
6.50	123456	123456	123456	123456	123456	123456	123	123	123	123456	123456	123456	123	123	123
ZoomText® Magnifier/ScreenReader (Ai Squared)															
8.13	123456	123456	123456	123456	123456	123456	123	123	123	123456	123456	123456	123	123	123

För de punkter ovan där inte alla punkter 1-6 testats, beror detta på att dokumentet inte innehållit stöd för de saknade punkterna.